

andre Kjøbstæder her i Sjælland, navnlig Holbek, der skulde have lidt Tab? Det skulde maaſtee være, at Holbek har tabt, Koeskilde derimod vundet? Jeg skal ikke indlade mig paa at afgjøre denne Sag, jeg tvivler imidlertid derpaa. I ethvert Tilfælde ſaa ligger Grunden ikke dert, at denne Kjøbstad er kommen i et Afhængighedsforhold af Kjøbenhavn, men Grunden er, at den ene Kjøbstad, paa Grund af Omſtændighederne, har ſaaet noget mere Handel, den anden tabt Noget af ſin Handel; men det er et ganſke andet Forhold, og derved kan man ikke argumentere for den Mening, at Kjøbenhavn ſkulde kunne bringe de andre Kjøbstæder i Afhængighed af ſig. Jeg yttrede, at denne Mening dog egentlig ſtøttede ſig paa den Anſkuelse, at, hvad den Ene fortjener, maa være til den Andens Tab. Jeg skal ikke videre indlade mig paa denne Sætning, men kun henlede Opmærksomheden paa, hvorledes Forholdet ſtiller ſig med Hensyn til Jernbaner, juſt med Hensyn til den Beſparelſe, ſom opſtaaer ved Befordringen paa Jernbanerne. En ſaadan Beſparelſe i Omkoſtninger ved Transporten maa naturligviis have Indflydſe paa Priſen, og Salgsprisen ſkal jo dække alle de tidligere Omkoſtninger. Hvis nu en ſaadan Beſparelſe finder Sted, ſaa kan man tænke ſig to Tilfælde: enten falde Varerne ikke i Priis, eller de falde ſaameget i Priis, ſom Beſparelſen ved Transporten udgjør. Enten falde Varerne ikke i Priis, og hvad indtræder ſaa? Kjøberen giver ikke mere for dem end tidligere, Sælgeren vil derimod have en ſtorre Fordeel; Alti, hvad der beſpares ved Transporten, vil alſaa være en Fordeel for Sælgeren, men det vil ikke være et Tab for Kjøberen, thi han giver ikke Mere for ſine Varer end før. Det er alſaa en Fordeel, uden at derved er ſtydt noget Tab. Eller Beſparelſen i Transporten vil have til Følge, at Priſen paa Varerne daſer, og det ſaa Meget, ſom Beſparelſen udgjør, og hvad vil da blive Følgen? Sælgeren vil da ikke ſaae Mere for ſine Varer end før: det vil ſige, han vil ſaae accurat den ſamme Fordeel, ſom han tidligere havde; derimod vil Kjøberen ſaae ſine Varer for ſaameget billigere Priis. Hvorledes man alſaa tager Forholdet, ſaa bliver

Reſultatet dog, at denne Beſparelſe i Omkoſtninger ikke vil medføre Noget Tab, men det vil være til Fordeel for det Hele. Det er juſt denne Fordeel ved Letteſen i Communicationsmidlerne og ved de Beſparelſer, ſom derved indtræde, ſom ikke ere til Gavn for den Enkelte, men for det Hele; det er det, man maa tage ſaameget i Betragtning, naar der er Spørgſmaal om Udvidelſen af Communicationsmidlerne. En anden Sætning, ſom det ærede Fleertal i Udvalget har opſtillet, og ſom ogſaa er bleven gjort gjældende af en æret Rigsdagsmand, er den, at de 5 Millioner i Obligationer, ſom ville komme paa Pengemarkedet, ville trykke Priſen paa andre Papirer, og at dette vilde være meget ſkadeligt for vort hele Pengemarked. Det ærede Fleertal har i ſin Betænkning allerede gjort opmærksom paa, at der finder en Forbindelſe eller Indflydſe Sted fra den offentlige Credit til den private Credit, og at ſaa vel den offentlige Credit afficeres af den private ſom den private af den offentlige. Det er indrømmet, det er ogſaa en ubefridelig Sætning; det hedder dernæſt, at det vil ſkade Markedet, naar diſe Obligationer for 5 Millioner bleve udbudte til Salg, og det kan ikke nægtes, at det i det Dieblif vil blive end mere vanſtelligt for Private at erholde Laan, da det, ſom beſkjendt, allerede nu er meget vanſtelligt for Private paa gode Prioriteter at erholde Laan til 4 pCt. Naar man imidlertid vil anſtille en Sammenligning imellem den offentlige og den private Credit, da maa man tage Hensyn til, at man gjør denne Sammenligning under lige Betingelſer; man kan ikke ſige, at den offentlige Credit er god, den private Credit ſlet, naar denne Sammenligning gjøres under forſkjellige Forhold, det vil ſige, naar man vil fordrø, at den ene ſkal kunne ſaae Laan til en anden Rentefod end den anden. Naar man ſiger, at den Private kan ſaae ſaamange Penge, han vil, til 8 pCt., Regjeringen kan ſaae ſaamange, den vil, til 4 pCt., da kan man virkelig ikke ſige, at den private Credit er lige ſaa god ſom den offentlige. Det er et lignende Tilfælde, ſom er indtraadt for Dieblifket: Staten har en meget god Credit, det vide vi Alle, og det glæde vi os ved; men, naar man nu vil